

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Anul Ungaria:

un an . . . . 20 cor.
1/2 an . . . . 10 "
1/4 an . . . . 5 "
o lună . . . . 2 "

Pentru România și străinătate pe an 40 coroane.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Sortisori nefrancați nu se primesc

UNGURII ȘI ARMATA ÎMPĂRĂTEASCĂ.

Sunt trecute două săptămâni de când în Dieta ungurească legiuitorii țării se stătuiesc — ori mai bine: se ceartă! — asupra proiectului de lege militar.

Mai marii oștirii, în locul întâiu M. Sa, cer pentru viitorii cinci ani cu 22.000 recruți mai mult decât până acum; se cer apoi milioane multe pentru tunuri noi și alte trebuințe militare.

Oamenii stăpânirii, rind pe rind, s'au ridicat fie-care să arate că e nevoie mare să se întărească în acest chip oștirea comună, zisă și împărătească, de oare-ce chezășia și a păcii și a integrității monarhiei este oștirea.

Ceialți deputați însă, kossuthiștii și poporalii, nu vor să dea nici feciori nici bani. Ci zic că țara n'are de unde da, pentru-că de sărăcia mare, cetățenii fug în America cur zecile de mi, așa că azi mâne nu va mai fi cine să are și să samene. Cât despre bani, earăși nu sunt, pentru-că și de altfel dările sunt nespul de mari.

Și se urmează astfel între oamenii stăpânirii și între opozații o luptă la cuțite. Se ceartă încât aproape să

am vedea că ei într'adevăr, se gândesc la binele tuturor cetățenilor, de ori ce limbă ar fi ei. Dar nu e așa. Căci pe când pentru oștirea împărătească nu vor să dea nimic, pentru honvezime, fiind această oștire ungurească, ar da și cel din urmă ban ce este în vistieria țării.

Și cât n'ar da pentru scopul de maghiarizare! Doar în fie-care zi cer școli ungurești, pe cheltuiala statului, printre naționalități...

Ba au spus-o verde: ar da și pentru oștirea comună (împărătească)

tot ce li se cere, dacă s'ar îngădui ca și cu ajutorul oștirii să maghiarizeze. Insuși contele Apponyi și a arătat dorința ca regimentele să se întocmească nu după comitat, ca astfel să nu fie regimente de ale naționalităților, ci fii naționalităților să fie împărțiați printre Unguri, să se poată astfel forma cât mai multe regimente cu limba maghiară.

Visul lor de căpetenie ar fi de altfel introducerea limbii maghiare ca limbă de comandă. Dacă mai marii oștirii s'ar invoii la așa ceva, o, atunci ar da tot ce este în vistieria țării și ce s'ar putea scoate de pe bieții plătonori de dare.

Noroc că la Viena șovinistii sunt bine-cunoscuți. Nu ia deci nimeni în serios lupta lor din Dieta ci ori se va vota proiectul de lege militar, ori guvernul se duce.

Mercuri s'a vorbit și în statul împărătesc din Viena despre cele ce se petrec în Ungaria. Cel care i'a înecat strașnic a fost Dr. Lueger. Șaceasta în firul discuțiunii ce se urmează și în Reichsrath asupra proiectelor de legi militare.

Primarul Vienei a zis: Partidul nostru va vota proiectelor petrecute în Ungaria. Acolo, în vremea din urmă, s'au întâmplat lucruri de necrezut. Bărbați germani au fost osândiți, și încă foarte greu, deși ei n'au făcut altceva, decât s'au arătat că țin la limba maicii lor. Nici Slavii din Ungaria n'o duc mai bine...

Venind la chestia oștirii, zice: Trebuie să ținem toți la oaltă, pentru-că fie Nemți, fie Cehi ori Poloni, în armată noi toți suntem austriaci (aplaude). Dacă D-Voastră,

Cehii, veți ceti cum este batjocorita în Ungaria oștirea comună, cum își bat acolo joc de steagul ei, cum se cere schimbarea steagului și a altor insignii, numai ca astfel fiecare sublocotenent să aibă conștiința că în primul rind ei este Ungur, ori mai bine jidano-maghiar, ear ceialții cetățeni sunt numai tolerați, apoi așa este o datorie să ne îngrijim ca aici, în sfatul împărătesc, să ne punem pe față împotriva tendențelor ungurești. Aici trebuie să dăm expresie ideii austriace. Să nu îngăduim ca oștirea noastră să devină ungurească. Oștirea noastră trebuie să rămână comună, împărătească, cum a fost și până acum.

Foile ungurești se năpustesc groaznic asupra lui Lueger pentru vorbirea aceasta. Ele știu și simt, că primarul Vienei și acum, ca și în trecut, este ca o stâncă tare, de care se sparge ori-ce val șovinist... Câtă vreme în Austria sunt bărbați ca Lueger, zadarnice rămân ori-ce încercări de a se maghiariza armata comună.

Ear cât despre cele zise de Lueger în privința misiunii armatei comune, de sigur îl vor aproba toți căpi vor mărirea și tăria monarhiei. Pentru-că ajungând oștirea mijloc de a țări, ci oștirea a desfructuării narchiei.

Jubileul d-lui D. Sturdza, ministru-președinte al României, cu ocazia aniversării a 70-a a nașterii sale, se va face la 25 Februarie, cu o pompă extra-ordinară.

Peste trei zeci de membri marcanți ai partidului național liberal s'au întrunit la dl. Ferechide, inițiatorul acestui jubileu, și au discutat asupra programului organizării acestei sărbări.

S'a hotărât ca să se dea un mare banchet în sala teatrului Național, la care să ia parte toți deputații și senatorii liberali, precum și toți membrii partidului național liberal, care ar subscrie.

Se va bate o medalie comemorativă și se va oferi d-lui D. Sturdza un obiect de artă.

Congres Latin. Din inițiativa d-lui conte Angelo de Gubernatis și altor mari bărbați de Stat, italieni, s'a hotărât ținerea unui congres internațional latin, la Roma, în zilele dela 15—22 Aprilie viitor.

Scopul acestui congres este d'a afirma printr'un pact încheiat la Roma, uniunea și frățietatea popoarelor latine și a arăta lumii întregi vitalitatea lor.

Președintele acestui congres este marele filo-român, contele Angelo de Gubernatis.

Președinții onorari sunt prințul Colonna, primarul Romei, și ministrul Nasi și Baccelli.

Deschiderea congresului se va face la 15 Aprilie, la Campidoglio (primarie).

Direcțiile căilor ferate și ale societăților de navigație italiene, acordă o reducere de 50 la sută din prețul călătoriei. Taxa de înscriere va trebui să fie adresată președintelui societății Latino-elenă, Angelo de Gubernatis, corso Umberto 151.

Temeri de războiu. În Balcani, și anume în Macedonia se întâmplă zilnic atâtea lucruri, încât sunt temeri serioase că îndată ce se desprimăvarează va izbucni războiul.

Se și scrie că în Rusia se fac deja de armată au primit ordine să se dea în ori-ce moment. Din tabără dela Novominsky două regimente au și plecat spre mează zi, să fie mai aproape de Balcani.

În Turcia de asemeni se observă o mare mișcare de trupe. Peste 250.000 soldați sunt trimiși spre hotarele Bulgariei, unde bandele macedonene s'au și ciocnit în mai multe rânduri cu Turcii. Bulgaria a trimis și ea trupe călareșe la Küstendil și peste tot, la frontieră sunt multe trupe bulgare și turcești.

George Baritiu și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

15

Blaj, 10 Iunie (29 Maiu) 1838.

Iubite frate!

... Tot am cetit cănu-i ură ca ura între literatori și aceasta se dovedește și cu Maiorescul până dincolo. Oamenii mai nesuferitori ca pe învățați nu poți să afli; ei sunt mai gingași decât fetele cele mai nedumerite; ca nasul și coada cănelui, să nu te atingi de ele, ca vai! El (Maiorescu), de nu va avea razei în bărbați de un cuget cu dînsul și tari (precum poate sunt Eforii și Directorul) e de perit, că deși nu-l vor țipa din postul ce-l ține, dară pace și prietinie cu dascălencii în veci nu va să aibă... Întimplarea lui (Maiorescu) va fi al treilea *Kunststück*, după a Pleșoianului¹⁾ în Țeara românească și a Murgului²⁾ în Moldova. Ai noștri nu sunt așa oameni,

¹⁾ G. Pleșoianu. unul dintre cei mai distinși elovi ai lui Elivde, a fost profesor la Craiova.

²⁾ E. Murgu a fost însărcinat cu catedra de logică și drept roman la sl. Sava, în Septemvrie 1837 (V. A. Urechia, Istoria școlărilor, II, p. 354). El părăsise deci mai înainte (după 20 Maiu 1836; nu se știe mai precis când) Moldova, unde se așezase din 1834 (Ib., p. 257 și 322). Cf. A. D. Xenopol, *Rețeaua școlară dela Iași*, 1885, p. 210 și 146.

numai de persoană să nu te atingi, de obște poți să grăești cât îți place, că parerile sunt slobode...

La *Intriga D Tale*³⁾ mulți s'au însinuat, că vor să prenumere. și luând numele tuturor, te voiu înștiința. Pentru-că e de amor argumentul ei, nu trebuie să te îngrozești de noi. Amorul nu poate să fie defăimat, nici se defaimă, ci numai amorul fără de lege Dintr'aceea că (*elibatul*⁴⁾ mie sau altuia nu va plăcea, nici de cum nu poți să județi că nouă scrisorile amoroase ne sunt urite...

T. dela Pescariul e latinesc⁵⁾.

T. Cipariu.

³⁾ Baritiu trad. drama *Intriga* și a morul de Schiller și voia s'o publice prin subscripție. A găsit însă atât de puțin abonemenți încât n'a mai publicat-o. — Fiind-că se crede de obște și se afirmă merou că părinții și bunicii noștri ceteau mai mult de cât noi, mă folosese de acest prilej să spun că eu am adunat cel puțin o sută de dovezi pentru a proba contrarul! De aceasta inertie s'a isbit și Baritiu, care scrie în *Gazeta* dela 1 Oct 1833 că *Intriga* și a morul, ce făgănisem a o tipări cu litere latinești, este traducătorul silit a o lăsa să zacă în pulpă, căci numai cu 33 prenumerați ce s'au aflat, nu se poate tipări astfel de carte și nimeni nu este care să jertfească.

⁴⁾ *Celibatul*, poezia iscălită Dr. V. Popp (se află în *Foile literare*, la 23 Aprilie (Nr. 17). Poezia acesta supărăsă rău pe Cipariu, care o găsea cu totul neestetice.

⁵⁾ *Pescariul* este tradus de Cipariu, din Goethe. So află în *Foile literare*, 21 Mai. iscălit T.

18

Fără dată.

Mă Baritiu!

Te va fi mahnit articolul de retracție⁶⁾ Lasă, frate, să mai treacă, o să-l potcovesc eu. Articolul acela e cea mai bună dovadă de prostia lor, și înaintea celui ce nu-l cunoaște. Triumful meu e sigur. Este mijloc. Dar acum voiu tăcea. Lumea ride de ei. Toți știu că articolul nu e al meu și nu din mine, ci dela alții au auzit și Craiovenii că acela e al profesorilor. Ah! să pot vorbi cu voi pe acolo cu gura: într'alt nu am nădejde... Ceea-ce voiu scrie împotriva Sorbonei Bucureștenilor, îți voiu da-o ție prin scrisori regulate, ca la vremea sa, cine știe când, să le tipărești... Ortografia lui Pap este bună după părerea mea.

Ioan Maiorescu.

19

Blaj, 5 Iunie 1838.

Prietine!

... Scrie el (I. Maiorescu), că Murgul se duce și el îndărăpt la Banat, urîndu se cu Țerenii. Rău destul, că nici cei cu minte nu pot se înțelegea. Ursita Românilor, bagseamă, e să fie deapurarea, și prestetot și în parte nefericit...

T. Cipariu.

⁶⁾ Articolul de retracție s'a publicat în *Foile literare* în numărul de 11 Iunie, p. 192. Scrisoarea este deci posterioră acestei date.

Ai să cumperi ieftin și să fii indestulit!

Să cumperi ghete de ale lui Porter.

Favor de portret!

Fabricat escelent!

De dimineața până seara poți alege!

Port ușor!

Telefon nrul 324.

Se capătă:

Lucru minunat!

Comandele prin postă se fac pe
corespondență de cinci fileri și

Formă elegantă!

prețul curent.

In prăvălia mare a lui Porter Vilmos Arad,

Szabadság-tér (piața libertății).

908 - 1

„GAVOȘDIANA“

însoțire economică de păstrare și anticipațiuni în Gavoșdia.

CONVOCARE

la a II-a adunare generală ordinară

a „Insoțirii economice de păstrare și anticipațiuni Gavoșdiana“ care se va ține în Gavoșdia la 22 Febr. 1903 st. n. la 2 ore p. m. în sala casei comunale.

Obiecte de pertractare:

1. Raportul direcțiunii și comisiunii de supraveghere cu prezentarea bilanțului pe anul de gestiune 1902.
2. Deciderea asupra profitului curat.
3. Staverirea reescomptului pro 1903.
4. Regularea salariilor.
5. Alegerea a 9 membri ordinari și 3 suplenți în direcțiune.
6. Alegerea a 5 membri ordinari și 2 suplenți în comisiunea de supraveghere.
8. Esaminarea a-cruzarii.

909 1-1

Direcțiunea.

Activa	Contul Bilanțului.		Pasiua	
Cassa în numărar . . .	240	85	Depun. fund. . C. 5629.66	
Cambii escomptate . . .	8148	79	Dep. spre fruct. . 2340 73	
Mobilier . . . C. 93.64			Cambii reesc. . 1008.57	
d. amor. de 10% . . .	9.37	84	Fondul de res. . 951.63	9980 59
Spese de fond. . . 622.77			Profit curat	518 95
d. amor. de 10% . . .	62.28	560		
Realități	1173	—		
Acții de bancă	37	14		
Depozite	205	—		
	10449	54		10449 54

Perderi	Contul profitului și al perderilor.		Profit	
Int. după rees. . C. 100.82			Int. de esc. . C. 1122.79	
Spes. de cancel. „ 51.67			Taxe de intrare. „ 37.—	
„ de asig. „ 22.54			Libele 34.55	1214 34
Am. d. sp. de fond. „ 62.28				
Am. din mobilier „ 9.37				
Dare și compet. „ 193.58				
Inter. după dep. „ 178.53				
Dare de inter. . . 17.85				
Diverse spese . . 58.75	695	39		
Profit curat	518	95		
	1214	34		1214 34

Gavoșdia, la 31 Decembrie 1902.

Alexandru Mureșan m. p., director esec. Simion Willimir m. p., casar. Nicolae Groza jun. m. p., contabil.

Direcțiunea:

Moise Blidariu m. p. George Coșeriu m. p. Iuliu Ioanovicu m. p.
Lazar Borlovan m. p. Dimitrie Gaspar m. p. Vichentie Székeli m. p.
Ioan Secoșan m. p. Iohann Raszliker m. p. Moise Brebanu m. p.
Leonhardt Beé m. p.

Esaminându-se și conforontându-se cu registrele principale și auxiliare s'au aflat în ordine și esacto.

Comisiunea de supraveghere.

Constantin Cheveresan m. p. Franz Iuracsek m. p. Nicolau Groza sen. m. p.
Dr. Schütze József m. p. Victor Florescu m. p.

Cea mai mare fabrică de coase în lume e fabrica „BUR“ a cărei singur și exclusiv reprezentant și vânzător e

WINKLER ȘI GRAUER

Köbánya, Nr. 24.

Cine vrea să-și cumpere o coasă bună și trainică, acela să nu-și cumpere coasă, până nu va cere de la firma de sus un catalog ilustrat, ce i se va trimite numai decât gratuit. Lunile de iarnă sunt mai potrivite pentru adunare de comande.

Adunătorilor rabat! Garanța deplină! Serviciu prompt!

Mai multe mil de scrisori de mulțumiri și comenzi stau la dispoziție on. public.

1 briei de tranșal 1 fl. 50 cr.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta. Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, astma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udulul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractoro normală a medicului se vindecă prin electricitate. Invenția acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenească binefăcătorul curent, când pe departe vindecă cu succes boalele effloresc, esă pe de altă parte e cel mai bun seut contra imbolnavirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a țineba aparatul meu. Atrg atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro magnetic prin deosebită-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea estreaordinară a crucii mele electro-magnetice o recomandă cu înt fire.

624 - 143

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburți învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.
folosibil numai la cept și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țara și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./E

colțul str. Kálmán.